

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра української літератури

Кафедральний каталог
вибіркових навчальних дисциплін
для ОП «Українська мова і література. Зарубіжна література»,
ОП «Українська мова і література. Англійська мова і література»
спеціальності 014 Середня освіта
предметної спеціальності 014.01 Середня освіта
(Українська мова і література)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
на 2023/2024 навчальний рік

Ужгород 2023

Назва дисципліни	Художня література для дітей
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення Дисципліни	Українська усна народна творчість та народознавство, Фольклор світу, Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Української літератури
Інформаційне забезпечення	Методичні посібники: 1. Навчально-методичний посібник «Сучасна українська література для дітей (Курс лекцій)». Ужгород, 2023. 120 с. 2. Навчально-методичний посібник: Основні питання курсу «Українська художня література для дітей». Ужгород, 2023. 33 с. Презентації, наукові публікації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: • специфічні ознаки дитячої літератури; • систему жанрів літературних творів для дітей, особливості їх поетики; • провідні тенденції в сучасній українській дитячій літературі; • роль і місце художньої літератури для дітей в загальнокультурному процесі; • специфіку жанру літературної казки у творчості українських письменників; • жанрово-стильові особливості пригодницького детективу для дітей; • тематику української фантастики для дітей. осмислювати різні жанри художньої літератури для дітей (пригодницькі твори, фантастичні, фентезі, детективи...) володіти вмінням аналізувати, порівнювати, робити висновки, дискутувати. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти: • аналізувати художні твори для дітей; • виокремлювати особливості поетики художніх творів для дітей; • визначати жанрово-стильові особливості художніх творів для дітей; • характеризувати творчість українських письменників, що пишуть для дітей; • аналізувати проблематику, сюжет, композицію, систему образів художніх творів для дітей; • визначати ідейну спрямованість художніх творів для дітей

	• характеризувати героя твору, аргументовано оцінюючи його вчинки, мотиви та наслідки дій; • виявляти позицію автора у творі, простежувати дидактизм
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Специфіка художньої літератури для дітей. Вивчення її у ЗЗСО. Тема 2. Літературні казки письменників XIX століття (О.Соміва, І.Манжури, Л.Боровиковського, Є. Гребінки). Тема 3. Літературні казки Івана Франка, Олександра Олеся, Василя Симоненка. Сюжети, образи героїв, характер конфлікту у творах. Тема 4. Літературні казки Олеся Бердника (зб. «Серце матіоли»), сюжети, характер конфлікту, мотив метаморфози у творах. Тема 5. Психологія дитини, художня модель вигаданого світу, мотив складних випробувань у літературних казках Валерія Шевчука (зб. «Панна квітів») Тема 6. Проблематика, сюжет, образи-характери та дидактизм фентезійних повістей Дари Корній «Петрусь-химородник» та «Як Петрусь Коляду рятував». Зв'язок з українською міфологією. Тема 7. Пригодницько-фантастичні романи Дари Корній «Пригоди Змія Багатоголового. Діти Сонцівни й молодильні яблука», «Пригоди Змія Багатоголового. Білі перлини для Білої Королеви», їх виховний потенціал та алегоричність. Тема 8. Творчість Сашка Дерманського. Художня модель фантастичного світу у повісті «Король буків, або Таємниця Смарагдової Книги». Тема дружби, боротьби добра і зла у творі. Тема 9. Художнє переосмислення міфологічних образів у повісті Сашка Дерманського «Танок чугайстра», майстерність у відображенні психології дітей, дидактизм твору. Тема 10. Тема дорослішання дитини, боротьба зі злом, проблема вибору, образ «іншого» світу та художня інтерпретація мотиву гріхопадіння у повісті Сашка Дерманського «Царство Яблукарство». Тема 11. Вивчення у школі фентезійної повісті Юрія Винничука «Місце для дракона». Художнє переосмислення казкових образів. Тема 12. Жанр детективу в українській літературі: твори Ірен Роздобудько та Ірини Жиленко, Всеволода Нестайка та Андрія Кокотюхи. Тема 13. Пригодницька література. Творчість Всеволода Нестайка, Галини Малик, Олександра Гавроша, Лесі Вороніної. Вивчення у ЗЗСО творів цих письменників. Тема 14. Українське фентезі для підлітків та дітей старшого шкільного віку. Романи Дари Корній «Гонихмарник» та «Крила кольору хмар», характер конфлікту у творах, тема кохання, боротьби добра і зла. Специфіка образів-символів. Тема 15. Жанр наукової фантастики в українській літературі. Творчість Василя Бережного. Сюжет, проблематика, специфіка фантастичних мотивів та образів у повістях

	«Археоскрипт», «Лабіринт», «Сакура» та в оповіданні «Повітряна лінза». Тема 16. Жанр антиутопії, художня модель майбутнього у романі Марини та Сергія Дяченків «Лана».
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Сучасна українська література для дітей
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення Дисципліни	Українська усна народна творчість та народознавство, Фольклор світу, Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Української літератури
Інформаційне забезпечення	Методичні посібники: 1. Навчально-методичний посібник «Сучасна українська література для дітей (Курс лекцій)». Ужгород, 2023. 120 с. 2. Навчально-методичний посібник: Основні питання курсу «Українська художня література для дітей». Ужгород, 2023. 33 с . Презентації, наукові публікації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: • специфічні ознаки дитячої літератури; • систему жанрів літературних творів для дітей, особливості їх поетики; • провідні тенденції в сучасній українській дитячій літературі; • роль і місце художньої літератури для дітей в загальнокультурному процесі; • специфіку жанру літературної казки у творчості українських письменників; • жанрово-стильові особливості пригодницького детективу для дітей; • тематику української фантастики та фентезі для дітей. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти: • аналізувати художні твори для дітей; • виокремлювати особливості поетики художніх творів для дітей; • визначати жанрово-стильові особливості художніх творів для дітей;

	• характеризувати творчість українських письменників, що пишуть для дітей; • аналізувати проблематику, сюжет, композицію, систем образів художніх творів для дітей; • визначати ідейну спрямованість художніх творів для дітей • характеризувати героя твору, аргументовано оцінюючи його вчинки, мотиви та наслідки дій; • виявляти позицію автора у творі, простежувати дидактизм
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Специфіка художньої літератури для дітей. Вивчення її у ЗЗСО. Тема 2 Літературні казки Олеся Бердника (зб. «Серце матіоли»), сюжети, характер конфлікту, мотив метаморфози у творах. Тема 3. Психологія дитини, художня модель вигаданого світу, мотив складних випробувань у літературних казках Валерія Шевчука (зб. «Панна квітів») Тема 4. Проблематика, сюжет, образи-характери та дидактизм фентезійних повістей Дари Корній «Петрусь-химородник», «Як Петрусь Коляду рятував». Зв'язок з українською міфологією. Тема 5. Художнє переосмислення пантеону проукраїнських богів та міфів у тетралогії Дари Корній «Зворотні боки світів», психологія підлітка, мотив дорослішання, додання перешкод, тема боротьби добра і зла. Дидактизм твору. Тема 6. Українське фентезі для підлітків та дітей старшого шкільного віку. Романи Дари Корній «Гонихмарник» та «Крила кольору хмар», характер конфлікту у творах, тема кохання, боротьби добра і зла. Специфіка образів-символів. Вивчення у ЗЗСО роману «Гонихмарник». Тема 7. Творчість Сашка Дерманського. Художня модель фантастичного світу у повісті «Король буків, або Таємниця Смарагдової Книги». Тема дружби, боротьби добра і зла у творі. Тема 8. Художнє переосмислення міфологічних образів у повісті Сашка Дерманського «Танок чугайстра», майстерність у відображенні психології дітей, дидактизм твору. Тема 9. Тема дорослішання дитини, боротьба зі злом, проблема вибору, образ «іншого» світу та художня інтерпретація мотиву гріхопадіння у повісті Сашка Дерманського «Царство Яблукарство». Тема 10. Вивчення у школі фентезійної повісті Мії Марченко «Місто тіней». Художнє переосмислення казкових образів. Тема 11. Жанр детективу в українській літературі: твори Ірен Роздобудько, Ірини Жиленко та Андрія Кокотюхи. Тема 12. Пригодницька література. Творчість Всеволода Нестайка, Галини Малик, Олександра Гавроша, Лесі Вороніної. Вивчення у ЗЗСО творів цих письменників. Тема 13. Жанр наукової фантастики в українській літературі. Творчість Василя Бережного. Сюжет, проблематика, специфіка фантастичних мотивів та образів у повістях

	«Археоскрипт», «Лабіринт», «Сакура» та в оповіданні «Повітряна лінза». Тема 14. Жанр антиутопії, художня модель майбутнього у романі Марини та Сергія Дяченків «Лана». Тема 15. Тема кохання та руйнування стереотипів у романі «Ритуал» Марини та Сергія Дяченків. Тема 16. Фентезійні романи циклу «Часодії» та «Чароділ» Наталії Щерби. Мотив психологічної ініціації підлітка.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Основи літературознавчих досліджень
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Історія зарубіжної літератури Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	- робоча програма дисципліни; - підручники та посібники: Марко В. Аналіз художнього твору. Київ, 2013. Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі. Київ, 2012. 312 с. Ференц Н. Основи літературознавства. Київ: Знання, 2011. - навчально-методичні видання: Ференц Н. С., Чижмар О. М. Основи літературознавства. Навчально-методичний посібник (для студентів українського відділення філологічного факультету). Вид. 2-ге, випр., доповн. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 132 с. Кузьма О.Ю., Товт О.О. Основи літературознавчих досліджень: методичні вказівки до курсу (для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта. Українська мова і література, ОП «Українська мова і література. Зарубіжна література»). Ужгород, 2023. 40 с. - матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	- здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти; - здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями;

	– здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності. – здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності; – здатність здійснювати філологічний аналіз літературного твору на рівні взаємодії змісту і форми, визначення особливостей літературних напрямів та впливів стилю доби на індивідуальний стиль письменника; – знання принципів аналізу художнього твору у єдності змістових і формальних чинників; – знання методів дослідження художніх творів, різних за родовою, жанровою, стильовою природою; – вміння проводити науково-дослідницьку роботу, залучаючи до аналізу творчість знакових митців в історії розвитку українського та зарубіжного письменства – знати види наукових текстів, особливості наукового стилю; – вміти працювати з науково-критичними джерелами в процесі написання курсових робіт; – вміти публічно презентувати результати своєї науково-дослідницької роботи.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу. Літературознавство як наука. Тема 2. Науково-дослідницька робота. Академічна доброчесність. Тема 3. Літературознавча методологія. Основні методи аналізу художніх текстів. Тема 4. Аналіз художнього твору (поетичного, епічного, драматичного). Тема 5. Поняття стилю та художнього методу. Аналіз художніх творів у стильовому ракурсі. Тема 6. Етапи науково-дослідницької роботи. Тема 7. Види наукових текстів (тези, стаття, монографія). Тема 8. Принципи укладання бібліографічного опису. Тема 9. Виступ і доповідь на науковій конференції. Тема 10. Курсова робота з літератури: специфіка написання.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Аналіз художнього твору і шкільне літературознавство
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Історія зарубіжної літератури

	Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: Марко В. Аналіз художнього твору. Київ, 2013. Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі. Київ, 2012. 312 с. Яценко Т. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина XX – початок XXI століття): монографія. Київ: Пед. думка, 2016. 360 с. - навчально-методичні видання: Ференц Н. С., Чижмар О. М. Основи літературознавства. Навчально-методичний посібник (для студентів українського відділення філологічного факультету). Вид. 2-ге, випр., доповн. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 132 с. Кузьма О.Ю., Товт О.О. Основи літературознавчих досліджень: методичні вказівки до курсу (для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта. Українська мова і література, ОП «Українська мова і література. Зарубіжна література»). Ужгород, 2023. 40 с. - матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	– здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації; – здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями; – здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності. – здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності; – здатність здійснювати аналіз літературного твору на рівні взаємодії змісту і форми, визначення особливостей літературних напрямів та впливів стилю доби на індивідуальний стиль письменника; – знання основних літературознавчих понять і термінів; – знання принципів аналізу художнього твору у єдності змістових і формальних чинників; – знання методів дослідження художніх творів, різних за родовою, жанровою, стильовою природою;

	– вміти опрацьовувати науково-критичні джерела з методики вивчення художніх творів у закладах освіти; – вміння проводити науково-дослідницьку роботу в контексті тематики курсу.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу. Методика шкільного аналізу літературних творів. Тема 2. Методика вивчення ідейно-тематичної основи та проблематики твору на уроках літератури. Тема 3. Особливості аналізу творів поетичних, прозових та драматургічних жанрів. Тема 4. Аналіз фольклорних творів у школі. Тема 5. Вивчення біографії письменника на уроках літератури. Тема 6. Методика вивчення індивідуального стилю письменника. Тема 7. Технологія та принципи засвоєння теоретико-літературних понять. Тема 8. Робота з науково-критичними джерелами. Тема 9. Курс літератури в контексті засад НУШ. Тема 10. Інноваційні методи у вивченні художніх творів на уроках літератури.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Українська література Закарпаття ХХ століття
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення Дисципліни	Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Української літератури
Інформаційне забезпечення	1. Ігнатович О. Синхромія: монографія. Ужгород, 2019. 296 с. 2. Мишанич О. Карпати нас не розлучать. Ужгород, 1993. 196 с. Наукова бібліотека УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, філіал ЗОХМ ім.Й.Бокшая «Народний літературний музей», мережа бібліотек області, платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач: <i>Уміє оперувати</i> базовими категоріями та поняттями спеціальності. <i>Застосовує</i> різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному

	процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури. <i>Використовує</i> гуманістичний потенціал української мови і літератури, зарубіжної літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України. <i>Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати</i> теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі, закладах передвищої освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Особливості розвитку літератури Закарпаття ХХ століття. «Закарпатська школа новелістики» у 20-40-х рр. ХХ століття. Фольклор і мала проза Луки Дем'яна (оповідання «Хата», «Червона калина»). Майстерність виписування трагічного пафосу та іронічного пафосу в новелістиці Олександра Маркуша («Дараба розбилася», «Сільський дипломат»). Опозиція «свій/чужий» в оповіданні Федора Потушняка «Злодій». Драматургія Закарпаття. Шкільна справа і п'єси для дітей. Образ «нових» людей у драматургії А. Волошина. Розвиток поезій у краї 20-40-х рр. ХХ ст. Фольклорні джерела лірики В.Гренджі-Донського. Поети пражської школи і Закарпаття. Повість Олександра Маркуша «Юліна»: новоромантичний струмінь твору. Розвиток роману на Закарпатті. Роман Ю.Станинця «Сусіди». Повоєнна література у краї: періодизація, жанри, стиліові особливості. Осмилення історичного минулого в романі «Жменяки» Михайла Томчанія. Проблема «людина і час» у романі Ф.Потушняка «Повінь». Нонконформізм в літературі Закарпаття 60-70-х років ХХ ст. Викриття тоталітарної системи в повісті Івана Чендея «Іван». Шістдесятництво на Закарпатті. Громадянсько-патріотичні мотиви поезії Петра Скунця. Інтимна лірика Дмитра Креміня. Гротеск і сентиментальність у новелі Дмитра Кешелі «Корабель праведних душ». Література Закарпаття 80-х-90-х рр. ХХ ст. Пам'ять роду і художній світ лірики Петра Мідянки. Роман Мирослава Дочинця «Горянин»: людина у ритмі часу.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Вивчення літератури Закарпаття на уроках літератури рідного краю у закладах загальної середньої освіти
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3

Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Історії української літератури Історія зарубіжної літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Української літератури
Інформаційне забезпечення	1.Ігнатович О. Синхромія: монографія. Ужгород, 2019. 296 с. 2.Мишанич О. Карпати нас не розлучать. Ужгород, 1993. 196 с. Наукова бібліотека УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, філіал ЗОХМ ім.Й.Бокшая «Народний літературний музей», мережа бібліотек області, платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач: <i>Уміє оперувати</i> базовими категоріями та поняттями спеціальності. <i>Застосовує</i> різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури. <i>Використовує</i> гуманістичний потенціал української мови і літератури, зарубіжної літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України. <i>Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати</i> теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі, закладах передвищої освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Творчість Олександра Духновича у шкільному вивченні. Тема 2. «Закарпатська школа новелістики» у 20-40-хрр. ХХ століття. Творчість Олександра Маркуша та Луки Дем'яна. Тема 3. Поетичний світ Закарпаття 20-40 років ХХ ст. Патріотичні мотиви поезії В. Гренджі-Донського. Символіка поезії Федора Потушняка. Тема 4. Драматургія на Закарпатті 20-30 років ХХ ст. Образ «нової» людини у п'єсі А.Волошина «Без Бога ні до порога». Тема 5. Розвиток романного жанру на Закарпатті 50-60 роки ХХ століття. Осмислення проблеми «людина і час» у романі Михайла Томчанина «Жменяки». Тема 6. Образ тоталітарного суспільства у прозі 60-х років ХХ століття (повість «Іван» Івана Чендея). Тема 7. Шістдесятництво на Закарпатті. Тема України в поезії Петра Скунця. Тема 8. Естетика 70-х ХХ ст. у літературі Закарпатті. Інтимна лірика Дмитра Креміня. Тема 9. Магічний реалізм у новелі Дмитра Кешелі «Заблукалий у снах печальний поїзд». Тема 10. Література Закарпаття 80-х-90-х років ХХ століття. Художній світ лірики Петра Мідянки: закоріненість у пам'ять роду.

	Тема 11. Особливості сучасного літературного процесу. Ідейно-художня своєрідність роману «Криничар» Мирослава Дочинця. Тема 12. Переклади письменників Закарпаття – місток між українською та зарубіжною літературами.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Історія української літературної критики
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік)навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Історія зарубіжної літератури Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX ст.). Тернопіль, 1999. Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики. навч. посібник. Київ: Видавничий центр „Академія”, 2010. Кузьма О.Ю. Історія української літературної критики: методичні рекомендації до практичних занять (для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта. Українська мова і література ОП «Українська мова і література. Зарубіжна література»). Ужгород, 2023. 90 с. Кузьма О.Ю. Методичні рекомендації до курсу «Історія української літературної критики» (для студентів заочного відділення філологічного факультету). Ужгород: Інватор, 2020. 60 с. матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси Телеграм-канал «Українська літературна критика» https://t.me/litkrytyka
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	– здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації; – здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями;

	– здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності. – здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності; – здатність здійснювати критичний аналіз літературного твору на рівні взаємодії змісту і форми, визначення особливостей літературних напрямів та впливів стилю доби на індивідуальний стиль письменника; – знання основних етапів розвитку української літературної критики, її ключових; – знання специфіки літературно-критичної діяльності провідних українських критиків; – вміння аналізувати науково-критичні тексти; – розуміння жанрів критики; – знання методології критики; – вміння проводити науково-дослідницьку роботу в галузі літературної критики; – вміння застосовувати критичне мислення в освітній діяльності в закладах освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Вступ. Специфіка розвитку укр.критики на початку XIX ст. Тема 2. Літературно-критичний доробок М. Максимовича, М. Костомарова, Т. Шевченка. Тема 3. П. Куліш – перший укр.професійний критик. Тема 4. Літературна критика 70 – 90-х років XIX ст. М. Драгоманов як літературний критик і публіцист. Тема 5. Іван Франко як літературний критик. Тема 6. Укр. критика доби модернізму. Літературні дискусії. Літературно-критичні виступи модерністів. Тема 7. Літературно-критична діяльність Лесі Українки. Тема 8. М. Євшан як літературний критик Тема 9. Літературно-критична діяльність С. Єфремова Тема 10. Укр.критика в 20-х рр. XX ст. Тема 11. М. Зеров - літературний критик. Тема 10. Є. Маланюк та розвиток укр.критики в діаспорі. Тема 11. Літературно-критична діяльність Ю. Лавріненка, Ю.Бойка, Ю.Шереха, Г.Костюка. Тема 12. Форми літературного критицизму в доробку Є.Сверстюка, М. Коцюбинської, І. Дзюби, В. Стуса. Тема 13. Розвиток укр. критики в часи Незалежності. Тема 14. Специфіка критики на початку XXI ст.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Українська літературна періодика
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік)навчання	3
Семестр	осінній, весняний

Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Історія української літератури Історія української літературної критики
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: Насенко М. Історія українського літературознавства і критики. навч. посібник. Київ: Видавничий центр „Академія”, 2010. Кузьма О.Ю. Історія української літературної критики: методичні рекомендації до практичних занять (для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта. Українська мова і література ОП «Українська мова і література. Зарубіжна література»). Ужгород, 2023. 90 с. матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси Телеграм-канал «Українська літературна критика» https://t.me/litkrytyka
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	– здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації; – здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями; – здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності. – здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності; – знання основних прийомів написання публіцистичних текстів; – знання специфіки розвитку української суспільної преси та літературної періодики; – вміння орієнтуватися в історії розвитку української суспільної преси; – вміння проводити науково-дослідницьку роботу в галузі літературознавства та публіцистики; – вміння писати літературні, публіцистичні тексти; – вміння створювати медіатексти; – вміння користуватися різними техніками художнього письма й інструментами сторітелінгу; – вміння редагувати різні типи текстів: від дописів у соціальних мережах до медіатекстів і книжок.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Роль періодики в розвитку суспільства. Тема 2. Особливості розвитку української літературної періодики. Тема 3. Сучасна періодика: риси, перехід в інтернет-формат, функції. Тема 4. Літературна періодика в роботі вчителя мовно-літературної галузі. Тема 5. Алгоритм творення медіатекстів (на матеріалі сучасних літературно-періодичних видань).
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Контекстуальність творчості Т. Шевченка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Вступ до літературознавства Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	Робоча програма дисципліни; підручники; навчально-методичні посібники; шевченкознавчі матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси літературознавчого характеру.
Форма проведення занять	практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	– здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації; – здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями; – здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності; – здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності; – здатність здійснювати філологічний аналіз літературного твору на рівні взаємодії змісту і форми, визначення особливостей літературних напрямів та впливів стилю доби на індивідуальний стиль письменника; – уміння моделювати шкільні уроки, розробляти конспекти занять та наочний матеріал; – знання особливостей стилю, художнього мислення Т. Шевченка; – здатність аналізувати здобутки науковців у сфері вивчення, творчості Т.Шевченка, на їх основі виробляти власне концептуальне бачення спадщини Кобзаря;

	– здатність здійснювати літературознавчий аналіз творів Т. Шевченка; – уміння робити системне дослідження творчості Т.Шевченка в контексті розвитку європейської літератури; – уміння виявляти особливості творчої манери Т.Шевченка в руслі досягнень європейської літератури.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<i>Тема 1.</i> Суспільно-політичні умови розвитку літератури першої половини ХІХ ст. <i>Тема 2.</i> Вивчення життєпису Т.Шевченка в шкільному курсі: традиції та інновації. <i>Тема 3.</i> Періодизація творчості Кобзаря. <i>Тема 4.</i> Рання творчість Т.Шевченка (1837–1843 рр.). Героїчне минуле українського народу в художньому освоєнні Кобзаря («Іван Підкова», «Тарасова ніч», «Гайдамаки»). Тема жіночої долі у творчості Т.Шевченка. Художньо-стильові особливості балад Кобзаря («Причинна», «Тополя»). <i>Тема 5.</i> Творчість Т. Шевченка періоду «трьох літ» (1843–1847 рр.). «Борітеся-поборете!»: тема війни у творчості Т.Шевченка (поема «Кавказ»). Перегляд національної історії задля перспективи її кращого майбутнього (послання «І мертвим, і живим, і ненарожденним...»). «...велике оскарження "темного царства" за всі теперішні й минувші кривди України» (поема «Сон»). «Заповіт» Кобзаря мовами народів світу. <i>Тема 6.</i> Творчість Т. Шевченка періоду заслання (1847–1857 рр.): основні мотиви, теми, жанрово-стильова специфіка творчості. <i>Тема 7.</i> Останні роки життя і творчості Кобзаря (1857–1861 рр.). Концепт <i>доля</i> в поезії Кобзаря (триптих «Доля», «Муза», «Слава»). Шевченків ідеал щасливого людського світу та його поетична реалізація («Росли укупочці, зросли...»). <i>Тема 8.</i> Біблія в художньому світі Т.Шевченка. Особливості трансформації біблійних сюжетів у творчості поета. <i>Тема 9.</i> Закарпатська шевченкіана на уроках літератури рідного краю. <i>Тема 10.</i> Мистецька шевченкіана.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Сучасні підходи до вивчення творчості Т. Шевченка у ЗЗСО
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська

Передумови для вивчення дисципліни	Вступ до літературознавства Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	Робоча програма дисципліни; підручники; навчально-методичні посібники; шевченкознавчі матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси літературознавчого характеру.
Форма проведення занять	Практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	– здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації; – здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями; – здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності; – здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності; – здатність здійснювати філологічний аналіз літературного твору на рівні взаємодії змісту і форми, визначення особливостей літературних напрямів та впливів стилю доби на індивідуальний стиль письменника; – уміння моделювати шкільні уроки, розробляти конспекти занять та наочний матеріал; – знання особливостей стилю, художнього мислення Т. Шевченка; – здатність аналізувати здобутки науковців у сфері вивчення, творчості Т.Шевченка, на їх основі виробляти власне концептуальне бачення спадщини Кобзаря; – здатність здійснювати літературознавчий аналіз творів Т. Шевченка; – уміння робити системне дослідження творчості Т.Шевченка в контексті розвитку європейської літератури.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<i>Тема 1.</i> Педагогічна інноватика у структурі наукового знання. <i>Тема 2.</i> Навчальні програми з української літератури в аспекті вивчення творчості Т. Шевченка. <i>Тема 3.</i> Змістове наповнення підручників ЗЗСО в контексті вивчення творчості Кобзаря. <i>Тема 4.</i> Урок як основна форма вивчення творчості Т. Шевченка. <i>Тема 5.</i> Методичні зауваги щодо проведення позакласних заходів за творчістю Кобзаря. <i>Тема 6.</i> Вивчення життєпису Т.Шевченка в шкільному курсі: традиції та інновації. <i>Тема 7.</i> Періодизація творчості Кобзаря. <i>Тема 8.</i> Методичні рекомендації щодо вивчення раннього періоду творчості Т. Шевченка в ЗЗСО.

	<i>Тема 9. Особливості вивчення творчості Т. Шевченка періоду «трьох літ» на уроках української літератури.</i> <i>Тема 10. Специфіка вивчення програмних творів Кобзаря періоду заслання в шкільному курсі.</i> <i>Тема 11. Методичні підходи до вивчення творчості Т. Шевченка останніх років життя.</i> <i>Тема 12. Закарпатська шевченкіана на уроках літератури рідного краю.</i>
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Українська культура: основні напрями розвитку мистецтва
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік)навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Історія та культура України Історія української літератури Українська усна народна творчість та народознавство
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	Наукова бібліотека УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, філіал ЗОХМ ім.Й.Бокшая «Народний літературний музей», мережа бібліотек області, платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Лекції
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач: <i>Уміє оперувати</i> базовими категоріями та поняттями спеціальності. <i>Пояснює</i> особливості розвитку української мови і літератури, зарубіжної літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою. <i>Уміє</i> працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології. <i>Має</i> творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Поняття «культура». Культура в філософії і житті людини. Розвиток української архітектури. Дерев'яне зодчество Закарпаття – лемківська, бойківська, гуцульська церкви. Особливості розвитку скульптурного мистецтва в Україні. Український живопис: епохи, стилі, теми, жанри, колористика. Закарпатська школа живопису. Гравюра й естамп. Творчість Тараса Шевченка. Естамп і сучасне оформлення книжок. Театральне мистецтво України. Становлення професійного театру на Закарпатті. Українська музика: епохи, стилі, постаті. Розвиток українського кінематографу. Українська література в контексті загальнонаціонального культурного простору.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Українська література західного порубіжжя
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Історія української літератури Історія зарубіжної літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	1.Ігнатів О. Світ села в оповіданні Корнелія Регуша "Ложечка". <i>Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія</i>. Ужгород, 2019. № 1 (41). С.129-133. 2.Ігнатів О. Особливості сюжетотворення повісті "Площа" Сергія Степи. <i>Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія</i>. Ужгород, 2019. 2 (42). С.149-155. 3.Ігнатів О. Роман Сергія Степи "Дерево Дірака": поетика заголовка. <i>Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія</i>, Ужгород, 2021. № 1 (45). С.535-541. 4.Ігнатів О. Гіркий присмак...: передмова. <i>Яцканін І. Гіркий присмак пиццавки: оповідання</i>. Ужгород, 2021. С.5-10. 5.Ігнатів О. Preambulus: передмова. <i>Степа С. Gen: роман</i>. Ужгород, 2021. С.5-8. Наукова бібліотека УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, філіал ЗОХМ ім.Й.Бокшая «Народний літературний музей», мережа бібліотек області, платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач:

	<i>Уміє оперувати</i> базовими категоріями та поняттями спеціальності. <i>Знає</i> сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української літератури, зарубіжної літератури, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні та за її межами. <i>Пояснює</i> особливості розвитку української літератури, зарубіжної літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; <i>порівнює</i> літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності. <i>Застосовує</i> різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури. <i>Уміє</i> працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Українське літературне життя Словаччини ХХ століття та розвиток красного письменства на сучасному етапі. Тема 2. Художня своєрідність малої прози Івана Яцканина. Тема 3. Філософські мотиви малої прози Єви Бісс. Тема 3. Поетика малої прози Василя Даця. Тема 4. Поетичний світ Степана Гостиняка. Тема 5. Жанр мініатюри у творчості Мілана Бобака. Тема 6. Український літературний простір Угорщини. Прозова творчість Сергія Степи. Тема 7. Образна система лірики Валентини Зінченко. Тема 8. Розвиток української літератури Румунії на сучасному етапі: художні особливості української новелістики Румунії. Тема 9. Художній світ малої прози Корнелія Регуша. Тема 10. Концепт іронії долі у прозі Корнелія Ірода. Тема 11. Творчість Івана Ковача: поезія і проза. Тема 12. Михайло Гафія Трайста: літературний портрет. Тема 13. Сучасний стан української літератури в Польщі (Іван Златокудря, Юрій Гаврилюк, щорічник “Український літературний провулок”). Тема 14. Поетичний світ Тадея Карабовича. Тема 15. Ліричне слово Мілі Лучак. Тема 16. Стан і розвиток перекладацької справи на землях західного порубіжжя.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Творче вираження авторської індивідуальності: специфіка вивчення в закладах освіти
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік)навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Історія зарубіжної літератури Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. Київ, 2006. 304 с. Марко В. Аналіз художнього твору. Київ, 2013. Наєнко М. Інтим письменницької праці: 3 лекцій про специфіку художньої творчості. Київ, 2003. 280 с. Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі. Київ, 2012. 312 с. Кузьма О.Ю. Творче вираження авторської індивідуальності: методичні вказівки до курсу (для студентів спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта. Українська мова і література ОП «Українська мова і література. Англійська мова і література»). Ужгород, 2023. 40 с. матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	– здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації; – здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями; – здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності. – здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності; – здатність здійснювати філологічний аналіз літературного твору на рівні взаємодії змісту і форми, визначення особливостей літературних напрямів та впливів стилю доби на індивідуальний стиль письменника; – знання основних теорій творчості у психології та філософії, ключових понять курсу;

	– знання видів та загальних принципів творчості, особливостей творчого процесу; – розуміння психологічних особливостей творчої особистості; – знання принципів аналізу художнього твору у єдності змістових і формальних чинників; – знання методів дослідження художніх творів, різних за родовою, жанровою, стильовою природою; – вміння проводити науково-дослідницьку роботу в галузі творчого самовираження письменників; – знати специфіку роботи з біографією митця та засадами його психології творчості на уроках літератури в закладах освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Теоретичні аспекти дослідження творчої лабораторії письменника. Тема 2. Творчість як специфічна діяльність людини. Особливості творчого процесу. Тема 3. Фантазія, уява, інтуїція у творчій діяльності письменника. Тема 4. Вивчення життєпису письменника на уроках літератури. Тема 5. Інноваційні методи у вивченні біографії та творчої лабораторії митця. Тема 6. Індивідуальний стиль письменника: технології вивчення. Тема 7. Літературознавчі методи у вивченні психології творчості письменника. Тема 8. Методика творення літературного портрета письменника.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Майстерня художнього слова
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Історія зарубіжної літератури Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: Зборовська Н. Психологія і літературознавство. Посібник. Київ, 2003. Марко В. Аналіз художнього твору. Київ, 2013. Маєр Д. WORKFLOW. Практичний посібник до творчого процесу. Київ: ArtHuss, 2022. 304 с.

	Наєнко М. Інтим письменницької праці: 3 лекцій про специфіку художньої творчості. Київ, 2003. 280 с. Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі. Київ, 2012. 312 с. Кузьма О.Ю. Прозова майстерня: методичні рекомендації до курсу для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта. Українська мова і література ОП «Українська мова і література. Зарубіжна література»). Ужгород, 2023. 30 с. матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	– здатність до усвідомлення національно-світоглядного, художньо-виховного, творчо-розвивального потенціалу словесного мистецтва, уміння враховувати національні, етнічні, регіональні особливості в процесі навчання, формувати національно свідому особистість, здатну на власну національну самоідентифікацію. – здатність застосовувати знання із словесної майстерності в професійній діяльності; – здатність володіти критичним мисленням, творчо використовувати знання із специфіки словесного самовираження в процесі розв’язання соціальних і професійних завдань; – здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії й реалізації її в професійній діяльності. – здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності; – уміння володіти культурою мислення, логічно, аргументовано будувати усне й письмове висловлення; – знання основних прийомів написання різножанрових текстів; – вміння користуватися різними техніками художнього письма й інструментами сторітелінгу; – вміння створювати структуру й логіку оповіді, використовуючи художній інструментарій відомих письменників; – вміння редагувати різні типи текстів: від дописів у соціальних мережах до медіатекстів і книжок.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Словесне самовираження та його специфіка. Тема 2. Особливості художньої лабораторії творчої особистості. Тема 3. Сучасні тренди в мистецтві: глобалізація, фемінізм, мультикультуралізм та їхній вплив на формування сучасного літературного процесу й особистості письменника.

	Тема 4. Техніки художнього письма й інструменти сторітелінгу. Тема 5. Література нон-фікшн та його специфіка. Тема 6. Творення медіатекстів. Тема 7. Сучасні книговидавництва. Книжковий маркетинг. Основні інструменти просування сучасної книжки. Кейси успішних авторів-прозаїків. Тема 8. Блогерська діяльність письменника: специфіка самовираження в інтернет-просторі.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Жанр інтелектуального роману в українській прозі I пол. XX ст. і методика вивчення епічного твору в ЗЗСО
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія української літератури Сучасна українська мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни, підручник, навчальні посібники, методичні посібники, інтернет-ресурси.
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Знати: причини, умови виникнення, історію розвитку, становлення жанру інтелектуальної прози у світовій та українській літературі; особливості жанру інтелектуального роману, наявність у ньому наукового, філософського, літературно-естетичного елементів; образну специфіку творів. Вміти: застосувати знання під час шкільного вивчення літературного процесу XX ст., простежити вияв ознак цього жанрового різновиду в прозі А. Кримського, В. Домонтовича, В. Підмогильного, Є. Плужника та ін.; з'ясувати наукову рецепцію цього літературного явища, застосовувати різні методичні прийоми в процесі аналізу романної прози під час вивчення літератури в ЗЗСО та ЗВО.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем)	Тема 1. Вивчення жанрово-стильового розмаїття української прози 20-30-х рр. XX ст. у шкільному курсі української літератури. До питання теорії та генези інтелектуальної прози. Тема 2. Методика шкільного аналізу епічного твору. Жанрова своєрідність інтелектуального роману. Тема 3. Українська інтелектуальна проза 20-30-х рр. XX століття в літературознавчому дискурсі. Тема 4. Основні риси інтелектуального письма в прозі 20-х рр. XX ст. Тема 5. Європейський інтелектуальний роман.

	Тема 6. Періодизація української інтелектуальної прози ХХ ст. Тема 7. Інтелектуальна проза В. Домонтовича Тема 8. Образна специфіка українського інтелектуального роману: методика пообразного аналізу (на прикладі роману «Місто» В. Підмогильного). Тема 9. Урбаністичний простір в інтелектуальному романі («Місто» В. Підмогильного, «Дівчина з ведмедиком» В. Петрова). Тема 10. Дискурс ірраціоналізму в українській інтелектуальній прозі («Доктор Серафікус» В. Петрова. «Дівчина з ведмедиком» В. Петрова. «Невеличка драма» В. Підмогильного). Тема 11. Метод проблемності у викладанні літератури. Філософія любові в інтелектуальному романі («Андрій Лаговський» А. Кримського, «Місто» В. Підмогильного, «Недуга» Є. Плужника).
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Жіноча поезія другої половини ХХ ст.
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	необмежений доступ до мережі інтернет; наукова бібліотека, читальні зали; платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Студент повинен знати: - загальні тенденції літературного процесу другої половини ХХ ст., - основні віхи біографії Л.Костенко, І.Жиленко, Х. Керити та ін. поетес; - головні твори здобутки письменниць; - домінуючі мотиви їх лірики та особливості індивідуального почерку; - підходи до вивчення жіночої поезії в ЗЗСО. уміти: - проводити науково-дослідницьку роботу в галузі аналізу творів ліричних жанрів; - писати наукові доповіді, виголошувати їх; - рецензувати наукові праці; - здійснювати компаративний аналіз; - проводити уроки з вивчення лірики поетес другої половини ХХ ст. в ЗЗСО.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Предмет і завдання спецдисципліни. Суспільно-політичні умови розвитку літератури в другій половині ХХ ст. Особливості розвитку поезії. Життєвий і творчий шлях Л.Костенко. Стан вивчення спадщини поетеси в сучасному українському літературознавстві. Головні мотиви лірики. Вивчення поезії Л. Костенко в школі. Життєва і творча доля І.Жиленко. Поетичні книги авторки. Оцінка творчості І.Жиленко сучасними дослідниками. Головні мотиви її поезії. Дитяча лірика І. Жиленко та її вивчення в школі. Життєвий і творчий шлях Х.Керити. Головні мотиви лірики письменниці. Вивчення творчості Х. Керити на уроках літератури рідного краю.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Українська новела кінця ХІХ – початку ХХ століття в шкільному вивченні
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Вступ до літературознавства; Історія української літератури;
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	необмежений доступ до мережі Інтернет; Наукова бібліотека УжНУ, ЗОУНБ ім. Ф.Потушняка; платформа Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Студент повинен знати: - основні тенденції розвитку української новели кінця ХІХ – початку ХХ ст.; - стильовий синкретизм у жанрі новели; - жанрові різновиди новели (етюд, шкіц, ескіз, акварель та ін.); - методи дослідження художніх творів, різних за родовою, жанровою, стильовою природою; - обсяг вивчення новелістики кінця ХІХ – початку ХХ ст. в ЗЗСО; - підходи до вивчення новелістики кінця ХІХ – початку ХХ ст. в ЗЗСО. Студент повинен вміти: - проводити науково-дослідницьку роботу в галузі поетики новели, залучаючи до аналізу творчість знакових митців в історії розвитку українського та зарубіжного письменства; - робити системне дослідження творів, різних за стильовою, художньою природою; - презентувати наукові результати дослідження та методичні розробки з вивчення новелістики означеного періоду в школі.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Особливості жанру новели. Тенденції розвитку української новели кінця XIX – поч. XX ст. Тема 2. Вивчення новелістики кінця XIX – поч. XX ст. в закладах загальної середньої освіти. Тема 3. Роль І. Франка в розвитку української новелістики. Тема 4. Новелістичний доробок М. Коцюбинського та особливості його вивчення в школі. Тема 5. Синтез мистецтв у новелах Ольги Кобилянської. Міжмистецький контекст доробку письменниці на уроках української літератури. Тема 6. Творчість Василя Стефаника у шкільному вивченні. Тема 7. Творчість С. Васильченка на уроках позакласного читання. Тема 8. Новели «Момент» та «Раб краси» В. Винниченка: підходи до вивчення в ЗЗСО. Тема 9. Новелістика Г. Хоткевича та Б. Лепкого. Тема 10. Новели М. Черемшини, М. Яцкова в контексті українського модернізму.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Основи риторики й ораторського мистецтва
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія української літератури Сучасна українська мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни, підручник, навчальні посібники, методичні посібники, інтернет-ресурси.
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Знати: історією риторики від міфології, античного світу до сьогодені; загальні основи ораторського мистецтва та виразного читання; специфіку красномовства, його завдання, можливості як засобу переконання та комунікації; жанрову класифікацію, типи промов за цільовою установкою; вимоги до структури і композиції промови та принципи її виголошення; специфіку ділового спілкування, особливості комунікативно-мовленнєвих ситуацій, характерних для професійної діяльності; форми ефективної переконуючої комунікації в професійній діяльності, за нестандартних ситуацій життєвого і професійного спілкування; основи техніки мовлення, закономірності логіки мовлення, етапи підготовки твору для читання та аналізу учнями. Вміти: застосовувати уміння та навички ораторської практики, створювати і виголошувати публічні промови, застосовувати форми ефективної переконуючої комунікації за нестандартних ситуацій життєвого і професійного спілкування, володіти елементами ораторського мистецтва

	в педагогічній діяльності та застосовувати їх на уроках мови та літератури, враховувати закономірності і принципи виразного читання в процесі викладання мови та літератури в школі.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем)	Тема 1. Суспільне значення риторики. Тема 2. Античне ораторське мистецтво. Тема 3. Красномовство в епоху Середньовіччя та Відродження. Тема 4. Розвиток ораторського мистецтва в Україні. Тема 5. Роди і види ораторського мистецтва Тема 6. Типи промови за знаковим оформленням та закріпленням Тема 7. Підготовка та виголошення промови. Тема 8. Виразальні засоби риторики. Тема 9. Культура ораторського мовлення. Тема 10. Зовнішня культура оратора. Тема 11. Майстерність полеміки: суперечка, диспут, дискусія. Тема 12. Форми ділового спілкування: бесіда, нарада, телефонна розмова. Тема 13. Виразне читання як мистецтво слова в педагогічному процесі.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Виразне читання й основи ораторського мистецтва
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія української літератури Сучасна українська мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни, підручник, навчальні посібники, методичні посібники, презентації.
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Знати: основи теорії виразного читання як мистецтва слова в педагогічному процесі, основи техніки мовлення, закономірності логіки мовлення, етапи підготовки твору для читання та аналізу учнями, особливості читання творів різних жанрів; історію розвитку ораторського мистецтва; базові поняття риторики, розділи і закони риторики; типи мовлення та їх специфічні відмінності; жанрову класифікацію, типи промов за цільовою установкою; вимоги до структури і композиції промови та принципи її виголошення; специфіку ділового спілкування, особливості комунікативно-мовленнєвих ситуацій, характерних для професійної діяльності. Вміти: володіти усним словом, використовувати закономірності і принципи виразного читання в процесі викладання мови та літератури в школі, формувати

	засобами літератури і мистецтва слова суспільні й особистісні морально-етичні ідеали та цінності, створювати і виголошувати публічні промови, застосовувати форми ефективної переконуючої комунікації за нестандартних ситуацій життєвого і професійного спілкування.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем)	Дисципліна дає знання з основ теорії виразного читання як мистецтва слова в педагогічному процесі, про техніку мовлення як необхідну умову словесної дії, етапи підготовки твору для читання та аналізу учнями, про особливості читання творів різних жанрів; про розвиток мисленнєвих, нормативних мовленнєвих умінь та навичок; знання з історії, теорії, практики ораторського мистецтва. Тема 1. Виразне читання як мистецтво слова в педагогічному процесі. Техніка мовлення. Тема 2. Засоби логіко-емоційної виразності читання. Тема 3. Підготовка твору для читання та його аналіз. Тема 4. Особливості читання творів різних жанрів. Особливості виконання прози. Тема 5. Виконання поезії. Тема 6. Виконання драматичних творів. Тема 7. До питання історії риторики. Розвиток ораторського мистецтва в Україні. Тема 8. Види красномовства. Тема 9. Підготовка та виголошення промови. Тема 10. Виразальні засоби риторики. Тема 11. Культура оратора. Тема 12. Майстерність полеміки. Основи ведення ділової бесіди.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Етнопсихологічні аспекти міфології
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Українська усна народна творчість та народознавство, Фольклор світу, Психологія.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Української літератури
Інформаційне забезпечення	Монографії: 1. Тиховська О. Магія та міфологія в українському фольклорі Закарпаття: етнопсихологічний аспект. Монографія. Ужгород: Рік-У, 2021. 512 с. 2. Тиховська О. Українська народна чарівна казка: психоаналітичний аспект. Монографія. Видання друге,

	доповнене. Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2023. 416 с. 3. Тиховська О. Замовляння та магичні ритуали як специфічні способи вираження лінгвального та екстралінгвального аспектів комунікації / Лінгвальний та екстралінгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття: <i>монографія</i>. Ужгород: РІК-У, 2021. С. 281-323. Методичні посібники: 1. Методичний посібник з курсу «Етнопсихологічні аспекти міфології». Ужгород: Вид-во «ПП Данило С.І.», 2011. 52 с. 2. Навчально-методичний посібник «Етнопсихологічні аспекти міфології» (матеріали лекцій). Ужгород: РІК-У, 2020. 82 с. Презентації, наукові публікації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: 1) завдання, мету, предмет етнопсихології як науки, усвідомлювати її зв'язок з міфологією; 2) виявляти у світових міфах архетипні образи та сюжети, бачити їх зв'язок з процесом становлення особистості та людства; 3) різновиди міфологічних образів, їх семантику та роль у відображенні української ментальності та психології окремої людини; 4) трактування календарної обрядовості крізь призму теорій К.-Г. Юнга, Дж. Фрезера, Е. Нойманна та М. Еліаде; 5) що таке архетип Тіні, як він об'єктивується в українській міфології в образах дводушників; 6) етнопсихологічну специфіку магичних ритуалів, які супроводжували календарні та родинні свята; 7) етнопсихологічну специфіку сюжетів космогонічних міфів. вміти: ■ аналізувати образи, мотиви, сюжетні ходи фольклорних творів крізь призму етнопсихології; ■ виявляти в міфологічних текстах функціонування етноархетипів сонця, місяця, зорі, землі, води, тину, змія, гори, каменя, квітки, тура; ■ досліджувати семантику демонологічних та анімістичних образів крізь призму психології; ■ аналізувати метафізичний вимір просторово-часових уявлень та календарних обрядів в українській дохристиянській міфології;

	■ виявляти особливості формування людиною в надрах міфологічної свідомості етнопсихологічного знання про душу, безсмертя, жертвоприношення; ■ з'ясовувати співвідношення язичницького та християнського світоглядів в окремих фольклорних текстах. ■ виявляти в міфологічних текстах функціонування екзистенціалів смерті, безсмертя, життя, жертвності, вічності, відповідальності; ■ виявляти особливості формування людиною в надрах міфологічної свідомості філософського, морального знання.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Зв'язок міфології, етнопсихології та психоаналізу. Архетипи та етноархетипи. Тема 2. Етнопсихологічне підґрунтя уявлень про душу та дводушників в українській міфології (відьма, босоркун, упир, вовкун/перевертень, чорнокнижник, гонимарник, шаркань). Тема 3. Етнопсихологічна семантика образів демонів. Чорт та домовик в українській міфології. Демон-помічник на полюванні та диво-рушниця. Лісовик та лісовий чорт у міфологічних оповідях. Етнопсихологічна специфіка образу водяника. Тема 4. Етнопсихологічна семантика жіночих міфологічних образів: русалка, мавка, повітруля. Тема 5. Етнопсихологічна специфіка антропоморфних образів у фольклорі (Доля, Недоля, Смерть, персоніфіковані образи хвороб). Тема 6. Етнопсихологічна специфіка замовлянь та ритуалів, що їх супроводжують. Тема 7. Відображення народних уявлень українців про містичні здібності людини в замовляннях та ритуалах, що їх супроводжують. Тема 8. Міфологічне підґрунтя різдвяної обрядовості. Образи-символи (карачун, дідух, вогонь, солома, зірка, лнцюг). Тема 9. Міфологічне підґрунтя великодньої обрядовості. Образи-символи (паска, писанка, вогонь). Тема 10. Етнопсихологічне підґрунтя образів язичницьких богів у колядках, лектендах, казках тощо. Тема 11. Вивчення української міфології в ЗЗСО.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	«Празька поетична школа» та методика її шкільного вивчення
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	українська

Передумови для вивчення дисципліни	Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни, підручник, навчальні посібники, методичні посібники, інтернет-платформи.
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Знати: процес, умови, причини виникнення та формування такого явища, як пражська школа; біографічні відомості та творчість письменників-репрезентантів пражської школи; жанрово-стильову специфіку літератури митців-пражан, її тенденції в еміграційній літературі наступних років. Вміти: аналізувати та узагальнювати літературно-естетичні явища; визначати основні закономірності культурного та літературного процесу; аналізувати художні твори письменників-пражан.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем:	дисципліна «"Празька поетична школа" та методика її шкільного вивчення» дає студентам знання про український літературний процес української еміграції, особливості художнього дискурсу митців пражської школи, поглиблює знання з основного курсу, удосконалює практичні навички літературознавчого аналізу в шкільному вивченні. Тема 1. Історія української еміграції. Літературні організації української еміграції 20-40-х років ХХ ст. (пражська група, «Танк», МУР). Тема 2. «Празька поетична школа» української поезії. Методика вивчення в ЗЗСО. Тема 3. Життєвий і творчий шлях Є. Маланюка: методика вивчення життєпису митця. Тема 4. Ю. Дараган як поет пражської школи. Тема 5. Творчість О. Стефановича та Л. Мосендза. Тема 6. Творчість О. Теліги: мотиви, ознаки стилю. Методика виразного читання лірики О. Теліги. Тема 7. Поезія О. Лятуринської. Життєвий і творчий шлях мисткині. Виразне читання поезій. Тема 8. Поетична творчість Наталії Лівицької-Холодної. Тема 9. Лірика закарпатських поетів-пражан: Іван Ірлявський. Методика вивчення літератури рідного краю в ЗЗСО. Тема 10. Лірика Івана Колоса. Життєпис митця. Поетизація рідного краю. Виразне читання поезій.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Поетична творчість Петра Скуня
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік)навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська

Передумови для вивчення	Історія української літератури Історія зарубіжної літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	1. Ігнатович О. Синхромія: монографія. Ужгород, 2019. 296 с. 2. Ігнатович О. Творчість Петра Скунця: на перехресті епох. <i>Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія</i> . Ужгород, 2022. №2 (48) С.12-18; Наукова бібліотека УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, філіал ЗОХМ ім.Й.Бокшая «Народний літературний музей», мережа бібліотек області, платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Лекції
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач: <i>Уміє оперувати</i> базовими категоріями та поняттями спеціальності. <i>Знає</i> сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української літератури, зарубіжної літератури, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні та за її межами. <i>Пояснює</i> особливості розвитку української літератури, зарубіжної літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; <i>порівнює</i> літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності. <i>Застосовує</i> різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури. <i>Уміє</i> працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Епоха шістдесятництва – історичний та мистецький аспекти. Тема 2. Рання творчість Петра Скунця. Тема 3. Поетика збірки «Полюси Землі». Тема 4. Філософські мотиви збірки «Погляд». Тема 5. Художня своєрідність поеми Петра Скунця «На границі епох». Тема 6. Громадянські мотиви поеми П.Скунця «Розп'яття». Тема 7. Перекладацький доробок Петра Скунця. Тема 8. Поетика книги Петра Скунця «Розрив-трава». Тема 9. Ідейно-художня своєрідність збірки Петра Скунця «Сейсмічна зона». Тема 10. Збірка Петра Скунця «Спитай себе».

	Тема 11. Книга вибраного Петра Скуня «Один» – проблематика, поетика. Тема 12. Мотиви поезії П.Скуня останнього періоду.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Українська поезія міжвоєнного двадцятиріччя 20-40 рр. XX ст.
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Вступ до літературознавства; Історія української літератури;
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	необмежений доступ до мережі Інтернет; Наукова бібліотека УжНУ, ЗОУНБ ім. Ф. Потушняка; платформа Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Студент повинен знати : -суспільно-політичні умови розвитку українського літературного процесу в 20-40 рр. XX ст.; -основні тенденції розвитку української поезії означеного періоду; -біографії та поетичний доробок знакових ліриків 20-40 рр. XX ст.; -жанрово-стильове розмаїття поезії окресленого періоду. Вміти : -аналізувати українську лірику 20-40 рр. XX ст.; -простежувати ключові закономірності розвитку поезії того часу; -фахово користуватися літературознавчим термінологічним апаратом.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Суспільно-політичні умови розвитку українського літературного процесу в 20-40 рр. XX ст.; Тема 2. Творчість О. Ольжича. Лірика митця у шкільному вивченні. Тема 3. Міфологізм поезії Б.-І. Антонича. Особливості вивчення доробку автора в ЗЗСО. Тема 4. Вивчення лірики Майка Йогансена 20-30 рр. XX ст. на уроках позакласного читання. Тема 5. Своєрідність лірики Галі Мазуренко. Тема 6. Творчість О. Бабія. О. Бабій – автор гімну ОУН («Зродились ми великої години») Тема 7. Поезія С. Гординського. Міжмистецький контекст творчості митця. Тема 8. Поетична творчість В. Бобинського. Вивчення творчості митця на уроках позакласного читання. Тема 9. Символізм у поетичній творчості Ф. Потушняка. Тема 10. Лірика Зореслава.

Форма семестрового контролю	Залік
-----------------------------	-------

Назва дисципліни	Український історичний роман на уроках літератури
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія України; Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	необмежений доступ до мережі інтернет; наукова бібліотека, читальні зали; платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	лекції та практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Студент повинен знати: - жанрові ознаки історичного роману; - історію та тенденції розвитку історичної прози; - зміст передбачених програмою зразків історичного роману; - підходи до вивчення історичної прози в ЗЗСО; - матеріал шкільних підручників та основні навчально-методичні розробки, що стосуються історичного роману. уміти: - аналізувати епічні та ліро-епічні художні тексти на історичну тематику; - вправно користуватися шкільними підручниками та навчально-методичними матеріалами; - розробляти конспекти уроків з вивчення історичної прози на уроках літератури в ЗЗСО; - застосовувати інноваційні підходи до викладання відповідних тем у шкільній практиці.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Предмет і завдання спецдисципліни. Жанрові ознаки історичного роману. Стан вивчення жанру історичного роману в українському літературознавстві. Історія розвитку жанру історичного роману в світовій та українській літературах. «Чорна рада» П. Куліша як перший історичний роман в українській літературі. Вивчення твору в ЗЗСО. І. Франко та історична проза. Тенденції розвитку історичного жанру в літературі ХХ ст. Історична проза Б. Лепкого. Історична проза першої половини ХХ століття. Бурхливий розвиток жанру історичного роману в другій половині ХХ ст. Проблематика та поетика історичних романів Р.Іваничука («Мальви», «Шрами на скалі» та «Журавлиний крик»). Історичні романи у віршах «Маруся Чурай» та «Берестечко» Л. Костенко. Вивчення роману «Маруся Чурай» у школі. Історична романістика П. Загребельного. Сучасний історичний роман. Твори В. Шкляра

	(«Залишенець», «Маруся»). Урок позакласного читання з теми, що передбачає розгляд творів для самостійного прочитання, рекомендованих у навчальній програмі для 10-11 класу.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Виховний потенціал літератури рідного краю
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення	Історія української літератури Історія зарубіжної літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	Наукова бібліотека УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, філіал ЗОХМ ім.Й.Бокшая «Народний літературний музей», мережа бібліотек області, платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Лекції, практичні
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; Використовує гуманістичний потенціал української мови та літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі. Володіє здатністю управляти процесами навчальної діяльності, виховання та розвитку особистості учня.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач: Тема 1. Виховний потенціал літератури рідного краю на уроках української літератури. Тема 2. Тема «добро і зло» у казках Андрія Калина. Моральні уроки казки «Іван – Коровин син» (для 5 класу). Тема 3. Виховання любові до рідного краю на матеріалі поезії Лідії Повх: «Гарні ялини дерева», «Наші птахи», «Лошатко», «Карпатські ріки» (для 5 класу). Тема 4. Виховання згуртованості і роботи в команді на матеріалі поезії Галини Малик «Сім піратів» (6 клас). Тема 5. Осмислення необхідності морального вибору у житті за оповіданням М.Томчання «На річці». (6 клас). Тема 6. Важливість концептів: «правда» і «брехня» у взаєминах людей на матеріалі оповідання Ю.Керекеша «Розбита ваза» (7 клас).

	Тема 7. Виховання почуття доброзичливості на основі новели Ф.Потушняка «Злодій» (7 клас). Тема 8. Виховання чуйності до людей іншої долі за повістю «Юлина» Олександра Маркуша (8 клас). Тема 9. Виховання навичок «soft skills» за повістю «Юлина» Олександра Маркуша (8 клас). Тема 10. Виховання гуманності й толерантності за новелою І Чендея «Тестамент» (9 клас). Тема 11. Виховання громадянської свідомості на матеріалі поезій Петра Скуня «Тарас», Тарасова мати», «Вічна Катерина», «Один» (9 клас). Тема 12. Виховання соціальної та громадянської компетентності на матеріалі повісті «Юра Чорний» Юрія Станиця (10 клас). Тема 13. Виховання екологічної грамотності на основі поезій В.Густі «Березове колесо», «Ти мене питаєш, як живу...», «Палю торішнє листя...», «Спогад» (10 клас). Тема 14. Виховання пошани до історичного минулого, як шляху до розуміння сучасності: роман М.Томчаній «Жменяки» (11 клас). Тема 15. Моральність і суспільство: новела Д.Кешелі «Корабель праведних душ» (11 клас).
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Українська література Закарпаття у шкільному вивченні
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення Дисципліни	Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Української літератури
Інформаційне забезпечення	1.Ігнатович О. Синхромія: монографія. Ужгород, 2019. 296 с. 2.Мишанич О. Карпати нас не розлучать. Ужгород, 1993. 196 с. Наукова бібліотека УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, філіал ЗОХМ ім.Й.Бокшая «Народний літературний музей», мережа бібліотек області, платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач: <i>Уміє оперувати</i> базовими категоріями та поняттями спеціальності. <i>Застосовує</i> різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором,

	міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури. <i>Використовує</i> гуманістичний потенціал української мови і літератури, зарубіжної літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України. <i>Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати</i> теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури для виконання освітньої програми в базовій середній школі, закладах передвищої освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Література Закарпаття ХІХ ст. і творчість Олександра Духновича. Тема 2. «Закарпатська школа новелістики» у 20-40-х рр. ХХ століття. Образ хати в однойменному оповіданні Луки Дем'яна. Опозиція «свій/чужий» в оповіданні Федора Потушняка «Злодій». Тема 3. Розвиток поезій у краї 20-40-х рр. ХХ ст. Фольклорні джерела лірики В.Гренджі-Донського. Поети пражської школи і Закарпаття. Тема 4. Повість Олександра Маркуша «Юліна»: новоромантичний струмінь твору. Тема 5. Драматургія Закарпаття 20-40-х рр. ХХ ст. Образ учителя як совісті народу в п'єсі Августина Волошина «Маруся Верховинка». Тема 6. Розвиток роману на Закарпатті 50-60 – х рр. ХХ ст. Осмислення історичного минулого в романі «Жменяки» Михайла Томчанія. Тема 7. Нонконформізм в літературі Закарпаття 60-70-х років ХХ ст. Викриття тоталітарної системи а повісті Івана Чендея «Іван». Тема 8. Шістдесятництво на Закарпатті. Громадянсько-патріотичні мотиви поезії Петра Скунця. Тема 9. Взаємозв'язок людини і природи у поезії Василя Густі. Тема 10. Інтимна лірика Дмитра Кременія. Тема 11. Гротеск і сентиментальність у новелі Дмитра Кешелі «Корабель праведних душ». Тема 12. Література Закарпаття 80-х-90-х рр. ХХ ст. Пам'ять роду і художній світ лірики Петра Мідянки. Тема 13. Роман Мирослава Дочинця «Горянин»: людина у ритмі часу. Тема 14. Переклади письменників Закарпаття – місток між українською та зарубіжною літературами.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Основи риторики
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	українська

Передумови для вивчення дисципліни	Історія української літератури Сучасна українська мова
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни, підручник, навчальні посібники, методичні посібники, інтернет-ресурси.
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Знати: історію розвитку риторики як мистецтва красномовства і як науки від міфології, давнього, античного світу до сьогодні; загальні теоретичні основи ораторського мистецтва; специфіку красномовства, його завдання, можливості як засобу переконання та комунікації; форми ефективного переконуючого спілкування за нестандартних ситуацій життєвого і професійного комунікування. Вміти: володіти усним словом, застосовувати уміння та навички ораторського мистецтва в діловій сфері, створювати і виголошувати публічні промови; застосовувати елементи ораторського мистецтва в педагогічній діяльності, на уроках літератури та мови.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем	Тема 1. З історії риторики. Тема 2. Риторика Давньої Греції та Давнього Риму. Тема 3. Становлення ораторського мистецтва в Україні. Тема 4. Українське красномовство ХУІІ–ХХІ ст. Тема 5. Роди, види, жанри красномовства. Тема 6. Типи промови за знаковим оформленням та закріпленням. Тема 7. Підготовка та виголошення промови. Тема 8. Композиція промови. Тема 9. Виразальні засоби риторики. 10. Культура ораторської діяльності. Тема 11. Форми ділового спілкування: полеміка, дискусія, бесіда, нарада, телефонна розмова. Тема 12. Мистецтво виразного читання.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Українська літературна критика
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік)навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Історія зарубіжної літератури Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ ст.). Тернопіль, 1999.

	Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики. навч. посібник. Київ: Видавничий центр „Академія”, 2010. Кузьма О.Ю. Історія української літературної критики: методичні рекомендації до практичних занять (для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта. Українська мова і література ОП «Українська мова і література. Зарубіжна література»). Ужгород, 2023. 90 с. Кузьма О.Ю. Українська літературна критика: Методичні рекомендації до курсу (для студентів спеціальності 014.01 Середня освіта. Українська мова і література ОП «Українська мова і література. Англійська мова і література»). Ужгород, 2023. 50 с. Кузьма О.Ю. Методичні рекомендації до курсу «Історія української літературної критики» (для студентів заочного відділення філологічного факультету). Ужгород: Інвазор, 2020. 60 с. матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси Телеграм-канал «Українська літературна критика» https://t.me/litkrytyka
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	– здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації; – здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями; – здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності. – здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності; – здатність здійснювати критичний аналіз літературного твору на рівні взаємодії змісту і форми, визначення особливостей літературних напрямів та впливів стилю доби на індивідуальний стиль письменника; – знання основних етапів розвитку української літературної критики, її ключових; – знання специфіки літературно-критичної діяльності провідних українських критиків; – вміння аналізувати науково-критичні тексти; – розуміння жанрів критики; – знання методології критики; – вміння проводити науково-дослідницьку роботу в галузі літературної критики; – вміння застосовувати критичне мислення в освітній діяльності в закладах освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу. Жанри критики. Тема 2. Літературна критика доби романтизму (М. Максимович, М. Костомарова, Т. Шевченко, П. Куліш)

	Тема 3. Літературна критика 70 – 90-х років XIX ст. Виступи І.Білика, Б.Грінченка, П.Грабовського. М.Драгоманов як літературний критик і публіцист. Тема 4. Літературно-критична діяльність Івана Франка. Тема 5. Укр.критика кінця XIX – початку XX ст. Літературні дискусії. Літературно-критичні виступи модерністів (Б.Лепкий, О.Луцький, П.Карманський). Тема 6. Літературно-критична діяльність Лесі Українки Тема 7. М.Євшан як літературний критик Тема 8. Літературно-критична діяльність С.Єфремова Тема 9. Критика 20 – 30-х років XX ст. М.Зеров як літературний критик. Тема 10. Літературна критика діаспори (Ю.Лавріненко, Ю.Бойко, Ю.Шерех, Г.Костюк). Літературно-критична діяльність Є.Маланюка Тема 11. Літературна критика другої половини XX ст. Тема 12. Критика часів Незалежності.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Український літературний процес Закарпаття XX ст.
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	Історія української літератури Історія зарубіжної літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	1. Барчан В. Поетична творчість Василя Гренджі-Донського : навч. Посіб. / Ужгород : Карпати – Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2004. 152 с. 2. Голомб Л. Новаторські тенденції в українській літературі кінця XIX – перших десятиліть XX ст. Ужгород : Гражда, 2006. 296 с. 3. Мишанич О. Оновлення літератури (Про літературний рух на Закарпатті 20-30-х рр. XX ст.) На переломі. Літературно-критичні статті й дослідження. Київ: Основи, 2002. С. 237–256. 4. Письменники Срібної Землі. До 60-річчя Закарпатської організації Національної спілки письменників України / упоряд. П. М. Ходанич. Ужгород : КП «Ужгородська міська друкарня», 2006. 672 с. 5. Шерегій Ю. Нарис історії українських театрів Закарпатської України до 1945 року. Записки НТШ: Нью-Йорк–Париж–Сідней–Торонто–Пряшів–Львів, 1993. 411 с. 6. Шетеля В. Методичні вказівки для проведення практичних занять із курсу «Українська література

	Закарпаття ХХ ст.» (для студентів 3 курсу спеціальності «Середня освіта. Українська мова та література»). Ужгород, 2022. 39 с.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: • суспільно-політичні передумови становлення й розвитку нової української літератури на Закарпатті ХХ ст.; • основні тенденції розвитку українського літературного процесу Закарпаття ХХ ст.; • жанрово-стильове різноманіття крайової літератури аналізованого періоду; • риси творчої манери ключових письменників періоду, їх життєвий шлях і знакові творчі здобутки; • особливості проблематики художніх творів. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти: • аналізувати творчість письменників, що вивчаються в руслі програми дисципліни; • виявляти тенденції розвитку нової української літератури; • розрізняти особливості стилів даного періоду, а також його родо-жанрової системи; • працювати з науково-критичними джерелами з теми; • оцінити здобутки українських письменників вказаного періоду.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Вступ. Загальний огляд українського літературного процесу на Закарпатті 20–30-х рр. ХХ ст. Тема 2. Розвиток української поезії на Закарпатті 20–30-х рр. Тема 3. Лірика В. Гренджі-Донського міжвоєнного періоду. Тема 4. Становлення нової української прози на Закарпатті у 20–40-х рр. Тема 5. Становлення й розвиток крайового театру та української драматургії на Закарпатті 20–30-х рр. ХХ ст. Тема 6. Розвиток літературного процесу на Закарпатті 40-х рр. та II пол. ХХ ст. Тема 7. Розвиток української поезії на Закарпатті 40–50-х рр. Тема 8. Розвиток української прози на Закарпатті 40–60-х рр. Тема 9. Українська поезія на Закарпатті 60–90-х рр. Тема 10. Українська проза на Закарпатті 70–90-х рр.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Творчий процес: психологічні і філософські аспекти
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік)навчання	3

Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Історія зарубіжної літератури Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; підручники та посібники: Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. Київ, 2006. 304 с. Зборовська Н. Психоаналіз і літературознавство. посібник. Київ, 2003. Левчук Л. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика. К., 2002. 255 с. Михида С. Психопоетика українського модерну: Проблеми реконструкції особистості автора: монографія. Кіровоград, 2012. 352 с. Піхманець Р. Психологія художньої творчості (теоретичні та методологічні аспекти). Київ, 1991. Роменець В. А. Психологія творчості: навч. посібник. Київ: Либідь, 2001. 288 с. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / за ред М.Зубрицької. Львів, 2002. Кузьма О.Ю. Творчий процес: психологічні і філософські аспекти для студентів спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта. Українська мова і література ОП «Українська мова і література. Англійська мова і література»). Ужгород, 2023. 40 с. матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	– здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації; – здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями; – здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності. – володіти здатністю до самостійного та автономного навчання впродовж життя за індивідуальною траєкторією розвитку; дотримуватися правил академічної доброчесності; – володіти критичним мисленням, творчо застосовувати набуті знання для розв’язання професійних завдань;

	– здатність здійснювати філологічний аналіз літературного твору на рівні взаємодії змісту і форми, визначення особливостей літературних напрямів та впливів стилю доби на індивідуальний стиль письменника; – знання основних теорій творчості у психології та філософії, ключових понять курсу; – знання видів та загальних принципів творчості, особливостей творчого процесу; – розуміння психологічних особливостей творчої особистості; – вміння застосовувати сучасні та інноваційні технології для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження; – вміння проводити науково-дослідницьку роботу в галузі психології творчості, залучаючи до аналізу творчість знакових митців в історії розвитку українського та світового письменства.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Феномен мистецтва. Концепції природи мистецької діяльності. Критерії творчості: новизна продукту, суб'єктивна новизна, спонтанна активність. Дослідження природи творчої діяльності українськими науковцями (теорії Н. Зборовської, В. Роменця, Р. Піхманця, М. Кодака, Л. Левчук). Тема 2. Філософські концепції творчості. Дослідження природи творчості у філософсько-естетичному доробку І.Франка. Тема 3. Загальна природа творчого процесу та його стадії. Поняття творчого задуму та його реалізації. Комунікативний аспект творчості. Тема 4. Природа фантазії. Творча уява в науці та мистецтві. Види уяви та їх взаємодія. Інтуїція як один із найзагадковіших феноменів людської психіки. Тема 5. Концепція художньої творчості у філософії А.Бергсона. Трактатування природи творчого процесу у доробку Б.Кроче, М.Лосського, С.Франка. Тема 6. Мистецтво у тлумаченні психоаналізу. Основні концепції З.Фрейда. Аналітична психологія К.-Г.Юнга: аналіз психологічного та провіденційного типів творчості. Тема 7. Поняття творчості та специфіки творчого процесу у філософії різних шкіл екзистенціалізму: данської (С.К'єркегор), німецької (М.Гайдеггер, К.Ясперс), французької (Ж.-П.Сартр, А.Камю). Тема 8. Проблема таланту та креативності. Концепція творчої особистості у дослідженнях Я.Пономарьова, О.Кульчицької, Л.Ермолаєвої-Томиної. Тема 9. Алгоритм створення психологічного портрету творчої особистості.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Жанрово-стильова своєрідність малої прози кінця XIX – початку XX ст.
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Вступ до літературознавства; Історія української літератури; Фольклор світу
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	необмежений доступ до мережі Інтернет; Наукова бібліотека УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, платформа Google Meet та ін.
Форма проведення занять	Практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Студент повинен знати: - основні тенденції розвитку малої прози кінця XIX – початку XX ст.; - жанрові різновиди малої прози означеного періоду; - стильове розмаїття малої прози доби раннього українського модернізму; - особливості вивчення малої прози кінця XIX – початку XX ст. в ЗЗСО. Студент повинен вміти: - робити системний аналіз творів, різних за жанрово-стильовими характеристиками; - диференціювати оповідання, новелу та нарис як основні жанри малої прози раннього українського модернізму; - характеризувати стильову природу показових зразків малої прози кінця XIX – початку XX ст.; - простежувати ознаки жанрово-стильового синкретизму в малій прозі означеного періоду. - писати наукові доповіді, презентувати їх; - викладати відповідні теми в закладах загальної середньої освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Філософське підґрунтя нових мистецьких явищ межі XIX – XX ст. Своєрідність розвитку української малої прози епохи <i>fin de siècle</i>: Тема 2. Дидактизм оповідань Олени Пчілки. Тема 3. Імпресіоністична новела в доробку М. Коцюбинського, С. Васильченка, М. Черемшини. Тема 4. «Сойчине крило» І. Франка: проблема жанру. Тема 5. Особливості українського експресіонізму (за творчістю В. Стефаника, М. Черемшини, М. Коцюбинського). Тема 6. Неореалістичний дискурс у малій прозі В. Винниченка та М. Яцкова. Тема 7. Неоромантична концепція героїні у новелістиці О.Кобилянської. Тема 8. Готична традиція в малій прозі епохи <i>fin de siècle</i> (Б. Лепкий, Г. Михайличенко, Н. Кибальчич).

	Тема 9. Явище екфразису в малій прозі кінця XIX – початку XX ст.;
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Актуальні проблеми сучасної літератури Закарпаття
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік)навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення	Вступ до літературознавства Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни; посібники: Кузьма О.Ю. Хававчак О.А. Методичні рекомендації до курсу «Актуальні проблеми сучасної літератури Закарпаття» (для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта. Українська мова і література ОП «Українська мова і література. Зарубіжна література»). Ужгород, 2023. 36 с. матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	– здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації; – здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями; – здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності. – здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності; – здатність здійснювати критичний аналіз літературного твору на рівні взаємодії змісту і форми, визначення особливостей літературних напрямів та впливів стилю доби на індивідуальний стиль письменника; – знання основних етапів розвитку української літературної критики, її ключових; – знання специфіки літературно-критичної діяльності провідних українських критиків; – вміння аналізувати науково-критичні тексти; – розуміння жанрів критики;

	– знання методології критики; – вміння проводити науково-дослідницьку роботу в галузі літературної критики; – вміння застосовувати критичне мислення в освітній діяльності в закладах освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Вступ. Специфіка курсу. Тема 2. Тенденції розвитку сучасної літератури Закарпаття. Тема 3. «Бубабізм» поетичної спадщини Петра Мідянки. Тема 4. Філософські мотиви та екзистенційна проблематика творчості Мирослава Дочинця. Тема 5. Постмодерний дискурс романістики Олександра Гавроша. Тема 6. Творчість Оксани Луцишиної у дзеркалі доби. Тема 7. Сучасна закарпатська література для дітей: Галина Малик, Олександр Гаврош, Жанна Хома. Тема 8. Гумор і закарпатська література: Михайло Чухран, Павло Чучка та Дмитро Кишеля. Тема 9. Творчість Василя Кузана. Тема 10. Закарпатська поезія в іменах: Василь Густі, Христина Керита, Тетяна Ліхтей. Тема 11. Пригодницька проза: Михайло Рошко та Андрій Любка. Тема 12. Літературні угруповання і організації на Закарпатті на зламі тисячоліть і до нашого часу. Перспективи розвитку.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Українська міфологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Українська усна народна творчість та народознавство, Фольклор світу, Психологія.
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Української літератури
Інформаційне забезпечення	Монографії: 1. Тиховська О. Магія та міфологія в українському фольклорі Закарпаття: етнопсихологічний аспект. Монографія. Ужгород: РІК-У, 2021. 512 с. 2. Тиховська О. Замовляння та магічні ритуали як специфічні способи вираження лінгвального та екстралінгвального аспектів комунікації / Лінгвальний та екстралінгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття: <i>монографія</i>. Ужгород: РІК-У, 2021. С. 281-323. Методичні посібники: 3. Методичний посібник з курсу «Етнопсихологічні

	аспекти міфології». Ужгород: Вид-во «ПП Данило С.І.», 2011. 52 с. 4. Навчально-методичний посібник «Етнопсихологічні аспекти міфології» (матеріали лекцій). Ужгород: Рік-У, 2020. 82 с. Презентації, наукові публікації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: 1) виявляти в українських міфах архетипні образи та сюжети, бачити їх зв'язок з процесом становлення особистості та людства; 3) різновиди міфологічних образів, їх семантику та роль у відображенні української ментальності та психології окремої людини; 4) трактування календарної обрядовості крізь призму теорій К.-Г. Юнга, Дж. Фрезера, Е. Нойманна та М. Еліаде; 5) що таке архетип Тіні, як він об'єктивується в українській міфології в образах дводушників; 6) етнопсихологічну специфіку магічних ритуалів, які супроводжували календарні та родинні свята; 7) сюжети космогонічних міфів, збережені в казках, колядках та легендах. вміти: ■ аналізувати образи, мотиви, сюжетні ходи фольклорних творів крізь призму міфології; ■ досліджувати семантику демонологічних та анімістичних образів у легендах, бувальщинах, казках; ■ аналізувати міфологічне підґрунтя календарних обрядів українців; ■ виявляти особливості народних уявлень про душу, безсмертя, жертвоприношення; ■ з'ясовувати співвідношення язичницького та християнського світоглядів в окремих фольклорних текстах; ■ виявляти в міфологічних текстах функціонування екзистенціалів смерті, безсмертя, жертвності; ■ виявляти філософське, психологічне та морально-етичне підґрунтя міфологічних текстів.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Вивчення української міфології в ЗЗСО. Календарні, космогонічні та теогонічні міфи. Тема 2. Вивчення міфологічних легенд в ЗЗСО. Тема 3. Відображення уявлень про душу та дводушників в українських легендах, бувальщинах та повір'ях. Народні уявлення про самогубців. Тема 4. Легенди та казки про відьом та упирів. Тема 5. Бувальщини та легенди про перевертенів, чорнокнижників, гонимарників, зміїв.

	Тема 6. Образи демонів у міфах, легендах та казках. Чорт, домовик, демон-помічник на полюванні. Одухотворена рушниця. Тема 7. Легенди про лісовиків, лісових чортів, водяників. Тема 8. Русалка, мавка, повітруля в українських легендах та казках. Специфіка образів. Тема 9. Українські казки та легенди про Долю та Недолю. Специфіка теми фаталізму. Тема 10. Українські казки, легенди та повір'я про Смерть та персоніфіковані образи хвороб. Тема 11. Образи язичницьких богів у колядках, легендах та казках. Їх психологічне підґрунтя. Тема 12. Відображення народних уявлень українців про містичні здібності людини в замовляннях та ритуалах, що їх супроводжують. Тема 13. Міфологічне підґрунтя різдвяної обрядовості. Образи-символи (карачун, дідух, вогонь, солома, зірка, лнцюг). Тема 14. Міфологічне підґрунтя великодньої обрядовості. Образи-символи (паска, писанка, вогонь). Тема 15. Міфологічне підґрунтя купальських ритуалів. Символіка рослин.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Мала проза письменників-шістдесятників
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	необмежений доступ до мережі інтернет; наукова бібліотека, читальні зали; платформи Moodle, Google Meet та ін.
Форма проведення занять	лекції та практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	знати: - загальні тенденції літературного процесу другої половини XX ст., - жанрово-стильове розмаїття малої прози зазначеного періоду; - роль шістдесятників у процесі оновлення жанрів малої прози; - основні здобутки письменників-шістдесятників; - зміст творів, передбачених навчальною програмою для вивчення в ЗЗСО уміти:

	- проводити науково-дослідницьку роботу в галузі аналізу творів малих епічних жанрів; - писати наукові доповіді, виголошувати їх; - рецензувати наукові праці; - проводити типологічні зіставлення та системний аналіз художнього твору; - розробляти конспекти уроків та викладати відповідні теми на уроках літератури в ЗЗСО.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Предмет і завдання спецдисципліни. Суспільно-політичні умови розвитку літератури в другій половині ХХ ст. Особливості розвитку малої прози. Місце прозаїків-шістдесятників в українському літпроцесі. Психологізм та ліризм новелістики Григора Тютюнника. Біографія та світобачення письменника. Галерея образів у прозі митця. Новела «Дивак» у шкільному вивченні. Методи аналізу новели "Три зозулі з поклоном". Тематичне та стильове розмаїття малої прози Євгена Гуцала. Психологічна функція пейзажу в новелістиці прозаїка. Проблема "вічних цінностей" в оповіданнях Є. Гуцала. Майстерність письменника в розкритті дитячої психології. Мала проза Є. Гуцала в шкільному вивченні. Ідейно-художній аналіз оповідань «Лось» та «Сім'я дикої качки». Художні особливості новелістики Василя Симоненка. Традиції і новаторство в малій прозі автора. Проблематика новел письменника. Особливості поезики оповідань Валерія Шевчука. Фольклорно-міфологічна основа, притчевість та філософська наповненість малої прози письменника. Ідейно-художня своєрідність малої прози Володимира Дрозда. Життєвий і творчий шлях письменника. Новаторський характер прози В. Дрозда. Художня умовність як одна з прикметних ознак творчого доробку митця. Вивчення оповідання «Білий кінь Шептало» в ЗЗСО.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	«Нью-Йоркська група» в шкільному вивченні
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія української літератури
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	української літератури
Інформаційне забезпечення	робоча програма дисципліни, підручник, навчальні посібники, методичні посібники, інтернет-ресурси.
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Знати: особливості суспільно-політичних умов у середині та II пол. ХХ ст., їх вплив на культурні процеси в українському еміграційному середовищі, організацію письменницьких

	сил за океаном, творчість поетів «Нью-Йоркської групи» та її вивчення в ЗЗСО. Вміти: аналізувати літературний процес у контексті доби, характеризувати художньо-естетичні пошуки членів «Нью-Йоркської групи», особливості індивідуального стилю митців.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем)	Дисципліна дає знання про український літературний процес за межами України у середині та другій половині ХХ ст., особливості розвитку поезії, індивідуальної творчості українських митців повоєнного часу. Тема 1. Літературні організації та групи українських митців-емігрантів 20-50-х рр. ХХ ст. Вивчення теми в шкільному курсі української літератури. Тема 2. Друга еміграція поетів-пражан. Аналіз творчості поетів празької школи в шкільних підручниках. Тема 3. Поезія Т. Осьмачки та В.Барки повоєнного періоду. Тема 4. Поезія «третьої хвилі» української еміграції (Богдан Кравців, Святослав Гординський, Ігор Качуровський, Олег Зуєвський). Тема 5. Українська поезія в Канаді. (Митрополит Іларіон (др Іван Огієнко), Яр Славутич). Тема 6. «Нью-Йоркська група» українських поетів. Вивчення теми в шкільному курсі. Творчість Юрія Тарнавського. Тема 7. Богдан Бойчук – представник «Нью-Йоркської групи» поетів: поетичні, здобутки, літературно-критичні праці. Виразне читання поезій на уроках літератури. Тема 8. Поетична творчість Богдана Рубчака. Виразне читання та аналіз віршів на уроках літератури. Тема 9. Жіноча поезія «Нью-Йоркської групи». Вивчення творчості Емми Андіївської в ЗЗСО.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Літературні напрями і стильові течії в західноєвропейській літературі
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Вступ до літературознавства Український літературний процес
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра української літератури
Інформаційне забезпечення	Робоча програма дисципліни; підручники; навчально-методичні посібники; матеріали на базі Наукової бібліотеки УжНУ, ЗОНУБ ім.Ф.Потушняка, інших бібліотек області, сервіси Google; інтернет-ресурси літературознавчого характеру.

Форма проведення занять	Практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Здобувач повинен <i>знати</i>: – стильове розмаїття української та європейської літератури у її естетичному, історичному, соціокультурному, філософському вимірі; – основні тенденції розвитку стильових течій в українській і зарубіжній літературі; – художню специфіку літературних напрямів, течій, шкіл у розвитку української та світової літератури; <i>уміти</i>: – застосовувати знання про розвиток стильових тенденцій в українській та європейській літературах; – розрізняти дефініцію таких найважливіших понять, як стиль, напрям, течія, школа; – з'ясувати вплив філософських концепцій на формування стильового розмаїття української та зарубіжної літератури; – аналізувати художні твори за приналежністю до певних стилів.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<i>Тема 1.</i> Основні теоретичні поняття та їхня співвіднесеність: літературний процес, літературний напрям, зміст, форма, метод і стиль. <i>Тема 2.</i> Бароко. Специфіка шкільного вивчення творчості Григорія Сковороди. <i>Тема 3.</i> Класицизм. Діалог через тисячоліття: порівняльний аналіз творів Гомера, Вергілія, І.Котляревського. Новаторський характер п'єси І.Котляревського «Наталка Полтавка». <i>Тема 4.</i> Сентименталізм. Особливості вивчення творчості Григорія Квітки-Основ'яненка і становлення нової української прози на уроках літератури. <i>Тема 5.</i> Романтизм. Формування навичок аналізу й інтерпретації поезії романтизму. Творча спадщина Пантелеймона Куліша в шкільному курсі української літератури. <i>Тема 6.</i> Реалізм. Методичні аспекти аналізу творів письменників-реалістів на уроках української літератури («Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького, «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного, «Мартин Боруля» Івана-Карпенка-Карого). <i>Тема 7.</i> Модернізм (символізм, імпресіонізм, неоромантизм, неореалізм). Основні риси українського прозового модернізму. <i>Тема 8.</i> Авангардизм та його стильові течії. <i>Тема 9.</i> Постмодернізм – загальна назва сукупності літературних тенденцій другої половини ХХ — початку ХХІ ст. Риси постмодернізму (інтертекстуальність, гра зі словом, карнавальність, парадоксальність, іронічність, чорний

	гумор, карколомна суміш традиційних жанрових різновидів і сюжетів).
Форма семестрового контролю	Залік